

figtsmæssigt, om Staten, der ikke alene eier de faste Bygninger, men selv en Mængde af det løse Driftsmateriel, ogsaa eiede hele Bedingen; dette ligger nu imidlertid ikke for, men i enhver Henseende synes det mig at være nødvendigt, at Staten for at kunne bringe noget Solid ud af Driften ved Bedingen har Haand i Hænde med Bestyrelsen af den. Naar Staten kun er Prioritetshaver i den, kan den efter mit Skjønnende ikke saaledes have Haand i Hænde med Bestyrelsen, som naar den er Part i Underbygningen og fører Control med hele Bygningen deraf. En Indvendning, der ligger meget nær, er den, at Staten ikke skal være Entrepreneur, men det er den heller ikke her; den er Eier og kan overlade i Entrepris til hvem den vil at bygge Bedingen. Staten skal ikke taale slige Indgreb i sin Eiendomsret, som vilde fremstaae i det Dieblit, Selskabet faaer Bedingen at bygge. Man kan vel ogsaa sige, at Staten aldrig bygger saa billigt som den Private — den Indvendning ligger ogsaa nær — men jeg maa gøre opmærksom paa, at Staten nu har sine Ingeniører derude, den har udmærkede Maskiner, og den har Entrepreneurer ved Haanden, Alt kan gaae fortræffeligt. Vi have jo seet, hvad Ingen har modtaget, at der jo hidtil er bygget billigt, Overslagssummen er ikke overstreden, men Udgiften er endog under Overslagssummen; naar et Actieselskab skal bygge, skal der paany engageres Ingeniører, der skal paany samles Entrepreneurer, der skal staffles Maskiner tilveie, der ere nødvendige til et saa kostbart Foretagende, og det forekommer mig derfor, at naar Actieselskabet skal bygge tilstrækkeligt solid — og det er nødvendigt, at der bygges solid — har det ikke i dette Tilfælde Leilighed til at kunne bygge saa billigt som Staten. Det forekommer mig at være en absolut Nødvendighed, at der bygges saa solid som muligt; det er ikke nok, at der bliver bygget en Beding, men Actieselskabet har jo ingen Forpligtelse til at bygge den solid, og man veed ikke, hvor snevre Grændser der i saa Henseende ville blive dragne. Der kan være en Bestyrelse ved Actieselskabet idag, en anden imorgen, og der er ingen Garant for, at Underbygningen, som er Hovedsagen, og som ikke

kan forandres efter Tid og Leilighed, staaer fast; er den usolid, saa er det ikke muligt for Staten at faae den forandret. Det gaaer ikke an, ved et Foretagende som dette, senere at gjøre henfigtsmæssige Forandringer, saaledes som man kan gjøre ved et Huus eller ved en anden ny Bygning, og det maa efter mit Begreb være af højeste Vigtighed for Staten, at Bedingen bliver bygget saaledes, at Skibene, naar de komme dertil, med Sikkerhed kunne betroe sig til den, at de hellere søge Helsingørs Havn end tage over til Helsingborg, som er ifærd med at bygge sig en Dok, thi derved berøves Staten jo aabenbart den Indtægt, som den bør have af Havnen, der er Statens, og derfor bør den bestandigt have alvorlig Haand i Hænde med Bestyrelsen. Hvem borger for, at Selskabets Actier ikke gaae over paa en enkelt Haand? De kunne gaae over til en af Skibsbyggerne; han kan af kortsynet Begjærlighed behandle Runderne saaledes, at de gaae bort fra Havnen, og da gaaer Statens Fortjeneste ligeledes bort. Det synes mig navnlig nødvendigt, at Bedingen bliver bygget solid, og at den bliver bygget billigt, og det synes mig steer bedst i det Dieblit, den er i Statens Hænder, der nu, som sagt, har Ingeniører, Entrepreneurer og Alt ved Haanden. Jeg maa endelig gøre opmærksom paa, at jeg ved enhverformodt anden Havn, jeg vil f. Ex. nævne Aarhus, hvor Havneplassen selv eier Havnen, kunde tænke mig det rigtigt, at Staten gav et Tilskud og lod det forøvrigt gaae, som det kunde, men jeg kan slet ikke finde mig deri ved en Havn, som Staten selv eier. Renterne, som Staten faaer af Capitalet, af de 55,000 Rd., blive iøvrigt de samme efter mit Forslag som efter Finantsudvalgets Fleertals Forslag.

Jessen: Jeg har unægtelig haft nogen Betænkelighed ved at være med at stille Endringsforslaget angaaende et Laan til Brobygningen ved Aalborg, idet dette Forslag fremtræder uden Udvalgets Understøttelse og uden den høitærede Ministers Understøttelse; jeg har imidlertid troet, at Udvalgets Understøttelse manglede væsentligt af den formelle Grund, at den høitærede Minister ikke havde begjært en